

BISERICA și ȘCOLA.

Foiă bisericească, școlastică, literară și economică.

Iese odată în săptămână: DUMINECA.

PREȚUL ABONAMENTULUI.

Pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 10 cor. — pe 1/2 an 5 cor.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 14 fr., pe jumătate an 7 franci.

PREȚUL INSERTIUNILOR:

Pentru publicațiile de trei ori ce conțin
cam 150 cuvinte 6 cor.; până la 200 cuvinte
8 cor.; și mai sus 10 cor. v. a.

Correspondențele să se adreseze Redacția
„BISERICA și ȘCOLA.”

Ear banii de prenumerațiune la
TIPOGRAFIA DIECESANĂ în ARAD

Cerculariu

către P. T. membri ordinari și ad hoc ai Sinodului protopopesc din tractul Aradului.

Cu provocare la însărcinarea primită dela Veneratul Consistor diecesan cu datul Arad 3/16 Noemvrie a. c. Nr. 7303, în consonanță cu dispozițiunea §-ului 15 din Regulament pentru alegerea de protopresbiter și basat pe §-ii 42 și 51 din Statutul Organic, — prin aceasta convoc **Sinodul protopopesc electoral al tractului Arad** pe Joi, în 29 Noemvrie (12 Decemvrie) a. c., la ora 9 (înainte de amezii la sfânta biserică catedrală gr.-or. română din Arad, pentru alegerea de protopresbiter în tractul Aradului.

Notificând această convocare tuturor P. T. membri ordinari și ad-hoc ai acestui Sinod protopopesc, învit pe toți și pe fiecare deosebi, să participe la actul electoral, căruia îi va premerge sfânta liturgie, imbinată cu chemarea Duhului Sfânt.

Arad, în 14/27 Noemvrie 1901.

Ioan I. Papp, m. p.
protosincol, comisar consistorial.

Datoria preotului.

Datoria sacramentală este cea mai de căpetenie, nu însă singura pe care are s'o îndeplinească preotul.

Nu numai trebuințele sufletesti, morale, sunt acelea cari reclamă spriginul și mângăerea turmei cuvântătoare, ci luminătorii poporului, și în special preotul, în întâiul rind este chemat, este dator să fie călăuză credincioșilor pe toate terenele vieții.

Condițiunile vieții sociale și politice devin din ce în ce mai grele, pretind o perspicacitate, o destoinicie de adaptare și o forță de rezistență din ce

în ce mai mare. Vitalitatea firească singură, în greul complicațiunilor moderne, devine tot mai nesuficientă pentru afirmarea și validitatea forței proprii. Ear' unde forța rămâne ocultă, e pasivă, puterea ce desvoltă concurența bravează și trece biruitoare peste ceea-ce este brut, ceea-ce nu știe să se afirme.

În mijlocul poporului nostru adese-ori dăm peste situațiuni și condițiuni, în cari vedem cum forțe reale se perd, se nimicesc, fără a se valida în diumul adevărat, care trasează linia progresului; ci din contră, le vedem istovindu-se în sine și prin sine, — adese-ori asistăm la dureroase fenomene de această natură.

Unde să fie cauza acestui neajuns? Nu mult va trebui să căutăm pentru a găsi, că originea răului este în lipsa de lumină, în lipsa de lumină în popor; ear' întunecimea desleagă patimile sub a căror orbie viața, viața publică se presintă în stadiul regresului.

Și cine sunt aceia cari purtători ai luminei chemați sunt să fie în mijlocul poporului? Fără 'ndoială sunt preoții. Lumina evanghelică, lumina adevărului sunt ei meniți s'o represinte; dar nu mai puțin trebuie să privigheze și să conducă poporul credincios și pe calea cunoștințelor folositoare, a cunoștințelor practice, și a cunoașterii drepturilor și datoriiilor, în mijlocul condițiunilor vieții de stat în care trăesc.

Preotul nu este permis să cunoască alte interese superioare străine intereselor celor păstoriți de dinsul, și dator este a se identifica cu interesele poporului său, căci o credință, un sânge și o soartă comună este aceea a noastră a tuturor.

Nu va fi nici când dus în rătăcire și exploatat pentru interese străine, sau chiar contrare, poporul, care va avea în fruntea sa un preot devotat menirei și rolului său.

Va fi încunjurat de dragoste și încredere, când poporul lumină va găsi într'insul, — și din înălțimea misiunii îndeplinite va pute privi cu mândrie păstorul care mândră își va vedea turma sa.

ferice
care ca tine piere,
Având o viață verde
în timpul tinereții,
„Și albă ca zăpada
în iarnă bătrâneții.“

Un mormânt se închide, pentru a se deschide cartea unei vieți. Cartea unei vieți, din ale cărei pagini respiră podoabele sufletului: iubirea de neam și patriotismul.

Răsfoind filele învechite ale cronicelor române, sorbind căldura inimii marilor cronicari, *Vasile Alexandrescu Urechia* a fost dascălul, care de pe catedra universitară, în curgere de aproape o jumătate de veac, a desfășurat în fața generațiilor ce s'au succedat rivnitoare de carte, adevărul asupra trecutului neamului nostru.

Mărirea trecutului și focul suferințelor prin care neamul nostru strebătând a biruit veacurile, din tâlcul cronicarilor le-a scos și cu inima-i românească simțind, a îmbrăcat adevărul în haina luminoasă a patriotismului.

Căldura inimii sale pentru neam, avântul juvenil ce i-a rămas același până în ceasul din urmă, a grupat în jurul „Bătrânului“ tinerețea, tinerețea setoasă de ideal, tinerețea entusiastă pentru avântul național.

Ca președinte al Ligei, *V. A. Urechia*, a ajuns cunoscut, iubit și venerat de întreaga românie, căci n'a fost moment, n'a fost ocaziune în care vorba fiind de interesele și demnitatea neamului românesc, de drepturile celor oprimați, de avântul celor conștiinți și de glorificarea eroilor și măririi trecute, glasul lui să nu răsune.

Chestiunea națională română a avut în *V. A. Urechia* pe cel mai puternic campion. În congresele internaționale, în pieptul lui s'au rupt săgețile vrăjmașilor perfizi ai neamului nostru. Condeiful lui nimic n'a lăsat, nimic n'a iertat celor-ce s'au ridicat contra poporului român; ripostările lui au zdrobit pe toți simbriașii opresorilor. În lumea latină cuvântul lui *Urechia* a rămas cel din urmă, în polemicile asupra chestiunii naționale.

Timpul de înălțare a mișcării naționale, memorabilele meetinguri, răsăditul de peste Munți a mișcării noastre naționale, aveau în frunte pe *V. A. Urechia*.

Entusiastul tânăr moldovean, *V. A. Urechia* apucase vremuri grele pentru poporul românesc, în vremea de înainte de ștergerea Milcovului-hotar dintre țările surori Muntenia și Moldova; dat i-a fost însă, ca el însuși în calitate de ministru al regatului român, să depună temelii ralierei tuturor fraților, du-

când tineri macedo-români la București, pentru a-și face cultura superioară; aduce astfel, la matca comună, la isvorul tămăduirii naționale, și pe cei mai îndepărtați fi ai neamului românesc.

Și veteranul luptător național *V. A. Urechia* închide pe veci ochii ca președinte al Ligei pentru unitatea culturală a tuturor Românilor.

Asupra mormântului lui să presăram lacrimi și flori; să plângem pe cel-ce a murit și să slăvim duhul ce a lăsat între noi.

S. Secula.

Predică

pentru Dumineca a XXVIII-a după Rusalii.

„Un om oare-care a făcut cină mare și a chemat pe mulți.“ (Luca XIV. 16).

Iubiților Creștini!

A cui inimă nu se mișcă în oara aceasta? A căruia minte nu se deșteaptă la auzul frumoasei evanghelii de azi, și cine e fraților, care să rămână nemșcat pe o clipă măcar, când aude parabola sau asemănarea cea cu înțeles atât de înalț?! Cine e acela fiilor? Numai un credincios ar putea fi, dar și acela nu se poate stăpâni pe sine, a nu arăta un oare-care interes, pentru-că curiozitatea nu-l lasă; chiar și necredinciosul are a cunoaște acea „cină mare“, a vedea și cunoaște pe mulții chemați, ba ar dori a cunoaște chiar și pe omul ce a făcut cina. Au pe voi iubiților nu vă cuprind astfel de dorințe? Dacă necredinciosul se însuflește în acea măsură, cum nu ne vom însufleși noi creștinilor, cari cu drag ne numim „d r e p t m ă r i t o r i!“ Rivna aceea aleasă, eată și pe mine m'a făcut să mă sui pe acest amvon sfânt și să predic voauă; și tot aceeași v'a adus și pe voi în biserică aceasta; așa Creștinilor? Cunoosc însă, și știu prea bine, că însuflețirea voastră e numai pentru câte-va ceasuri; îndată ce treceți pragul bisericii, toată voia și rivna voastră se perde în lumea de acum. Ca să dovedesc aceasta, eată mă folosesc de asemănarea Mântuitorului. „Un om oare-care a făcut cină mare, și a chemat pe mulți.“

În răsărit și acum e încă datina că oaspeții să cheamă nemijlocit înainte de ospăț sau cină. Așa făcū și omul cu cina mare, trimise pe slugă să i cheme „că eată gata sunt toate“ (ib. 17), și dintre mulții chemați n'a venit nici măcar unul, toți au început a se scusa, unul fiind-că a cumpărat moșie, altul fiind-că a cumpărat părechi de boi și caută a-i ispiti; amândoi pentru lucruri lumești nu pot lua parte la cina cea mare. Deși încălciți cu lumea, totuși aflați de cuviință se rugau de ertare: „rogu-te să mă erti“ (ib. 18). Un al treilea însă care se amestecase de tot cu lumea: „M u i e r e m i - a m l u a t“ nici atâta nu află de bine a-și cere scuză cu

un fel de rugămînt, ci într'un chip aspru, fără sfială și rușine răspunde: „Nu pot veni“ (ib. 20.)

Tot astfel răspund oaspeții bisericii noastre, creștinii de azi când D-zeu prin glasul bisericii, prin glasul preoților îi cheamă la ospéțul cel mare, la cina sf. cuminecături. Aflându-ne tocmai în vremea cea sfântă, a postului, când Iisus cu bucurie întinde masa sa și ne cheamă pe toți fără deosebire la cina cea sfântă, aflăm de lipsă fraților, a predica despre Taina sf. cuminecături și anume: *Cum mai toți creștinii nici că se apropie de sf. cuminecătură, ear o mică parte se împărtășesc, însă cu nevrednicie.*

Iisuse Cristoase! Mielule sfânt care Te jertfești pe altarele noastre cu jertfă fără de sânge, cu Sf. Simeon. Te rog: „Milostive! Cu suflet umilit vin acum către Tine,“ „luminează cugetul meu cel întunecat“ strig Ție cu Ioan marele Ierarch și Gură de aur, ca eu nevrednicul chemător să pot aduce pe creștinii mei, la cina cea mare, și cu vrednicie să se împărtășească.

Fraților! „Ascultați glasul meu, și faceți toate câte voi porunci voauă!“ (Ieremia XI. 4.)

* * *

Oh! Cină mărită! Oh! Cină sfântă! Măncare d-zeească, tu sfântă cuminecătură gata ești? „Tu comorara bunătații lui D-zeu“ ca să te numesc cu sf. Ioan Gură de aur — gata ești?? Da fiilor și creștinilor! „Eată gata sunt toate;“ (Luca XIV. 17.) eată și eu sluga lui D-zeu trimis sunt să chem pe cei chemați; acum e ceasul cinii, veniți Creștinilor la cină, veniți de vă cuminecați! Dar ah pe cine să chem? De vă chem pe voi Creștinilor cari sunteți rânduți a mânca ospéțul împărătesc, toți începeți a vă lăpăda, unul că n'am știut de aceasta; altul tocmai acum caută să părăsesc această adunare că lucrurile din afară mă strigă: **Economul** să perde întru grijile agronomiei, am cumpărat moșii, am cumpărat boi și caută în acest ceas să ies la țarină să le ispitesc. **Industriașul**: Trebuie să mă duc că perd din lucru prea mult, am negoț și caută să-l vind tocmai acum, nu pot mai mult sta; **slujbașul**: Tocmai pe ceasul acesta am pus cutare lucru și trebuie să-l isprăvesc, nu pot sta mai mult. O iubitori Creștini! Dacă toți vă lăpădați, dacă toți știți a vă scusa de chemarea cea aleasă, dacă toți fugiți de sf. cuminecătură, de Taină cea mai aleasă, cine să mănânce dară această cină? Cine să bea sângele, cine să mănânce trupul Domnului, dacă chemații nu vreau să se apropie?? Așa că e mahnire amară pentru cel-ce a gătit cina și va chemat la ea? Au nu se va mânia stăpânul casei acesteia D-zeu pe noi chemații sei cei aleși, noi creștinii dreptmăritori, când în chipul de sus nesocotim această Taină mare? „Zic voauă, că nici unul din bărbații aceia ce erau chemați, nu va gusta cina mea.“ (ib. 24.)

Eată ce bine se împlinesc azi după aproape deouă mii de ani cele ce Mântuitorul în asemnări grăi,

astăzi toate sunt intrupate. Un om făcu cină mare la carea chemă pe mulți; acel om e omul — Iisus care s'a dat și se dă pe sine pâna în capét ca cină mărită în Taina sf. cuminecături pe altarele noastre. Lăsat-a servitorii ca să ne cheme; precum în Testamentul vechi fu chemat poporul evreesc la mântuire prin prorocii și sfinții acelei legi, tot astfel cheamă preoții bisericilor pe credincioși pretutindeu, cu glas înalt strigînd: „Luați măncați acesta este trupul meu“ și „beți dintru acesta toți, acesta este sângele meu.“ (Matei XXVI. 26. 27.) Cine însă dintre noi se apropie? Cei din lume? Dar voesc a se împărtăși de cereștile daruri, de preacuratul trup și scumpul sînge ce se infățișează sub chipul pâinii și a vinului? Nu frații mei creștini! Nu! Deși legea noastră ne învață că paharul binecuvîntării este împărtășirea sîngelui lui Christos; și pânea care o frăgem este împărtășirea trupului lui Christos. „Căci o pâne, un trup cei mulți suntem“ (I. Cor. X. 17.) totuși nime nu vrea să știe de acestea! Bărbații ce chemă omul cu cina — care e D-zeu — sunt fariseii, cărturararii și Saducheii, floarea națiunei jidovești; și dintre mulții chemați nu veni nici măcar unul, ci toți încep a se lăpăda unul mai cu violenție decât celalalt. „Toți stricați sunt!“ (Ieremia VI. 28.) Și o oameni! O! creștinilor! Nici nu știu, fost-au acei boieri mari ai jidovilor atît de stricați ca creștinii bisericii noastre de azi preste tot? Vedeți fraților că s'au înmulțit mai mult decât perii capului, fărădelegile noastre. Ertăți-mi fiilor să zugrăvesc icoana vieții noastre cu cuvintele sf. Simeon Metafrastul:

„Eată și cu faptele am făcut curvie, preacurvie, înălțare, trufie, batjocură, hulă, vorbe deșarte, inferbintare de ris, beție, neînfrînarea gurii, mănecare fără de măsură, uriciune, pizmă, iubire de argint, iubire de avuție, cămătărie, iubire de sine, iubire de mărire, răpire și nedreptate.“

„O de s'ar îndrepta căile mele!“ (Psalm C. XVIII. 5.) Dar vai că nu se pot, nu; nu vrea gura mea să atingă potirul cel sfânt: „Vai mie că m'am făcut ca cel ce adună paie la seceră“. (Naum VII. 1.) Nu vrea mintea noastră fraților să înțeleagă taina cinei celei mari, inima noastră nu îngăduie a se deschide pentru sălășluirea gândurilor mai înalte, ci remănem și ne mulțămim cu isvodirile cu cari am viețuit. Trăim în lume și socotim a via numai pentru aceea, și de fel nu gîndim că adevărata vieată a omului creștin este, precum scrie Apostolul tainic, ascunsă în D-zeu.

Cerbul, o fiară sălbatecă fiind, fără de suflet și minte și totuș ce bine știe ajută, caută de sine. Când însătoșează aleargă cutrierînd pădurile și văile căutînd isvoare de apă, umple pustia toată de sberetel său și nu încetează, nu, până ce nu găsește apă.

Ear tu omule, tu creștine, ce faci tu când inima ta însătoșează după D-zeu, când ființa ta se ve-

de strimtorată de lumea aceasta pe care ear ca pustia fărădelegilor o privesc; alergi tu să-ți adapi sufletul, să te împărtășești de nutremântul ceresc? Strigi tu? Cauți tu? Ispitești tu în ce stă vieața și moartea ta? Dar ce zic, nici nu se cer acestea, una e numai a da ascultare glasului chamătorului; „*gata sunt toate veniți la cină*“ vă strigă preotul, da, pe voi aleșilor creștini; ne cheamă în limba noastră; vai ce tare pătrund clopotele inimile noastre, cine poate zice n'am înțeles chemarea, cine se poate desvinovați: N'am auzit glasul tău, când toate acestea cu adevărat ne pătrund? Doară vă sustrageți că vi se cere preț de bani, jertfa vieții? De unde! Cel bogat jertfește bogăția sa, jertfa Golgotei, eată-o pe sf. prestol, priviți pe Cristos în sf. potir intru toate. Frumseța Sa împărească, El sub chipul pâinii și a vinului se dă creștinilor întărire și spălare; pentru ce preț? Pentru prețul vredniciei ce constă din frică, credință și dragostea către Dzeu. Cere a nutri noi frică către cina Sa împărească pentru ca nu cumva nepregătiți să ne apropiem, cu spurcate buze, cu scârnăvă inimă și cu necurată limbă. Cere credință, să nu ne indoim despre puterea de lucrare ce urmează în vieața noastră după ce ne-am cuminecat. „Devenim asemenea leilor“ scrie S. Ioan Gură de aur. Dragostea să nu lipsească, nu siliți ci mânați de singurul dor al iubirei, din curată cinste către nutremântul ceresc; nu cu iubire fățărnică, ci cu dragostea cu care însuși ne-a iubit. „Mai mare dragoste decât aceasta nime nu are, ca cineva sufletul său (vieața) să-și pună pentru prietenii săi“. (Ioan XV. 13.) Cu toate că Iisus ni se dă noauă în sf. cuminecătură în toată ființa Sa și trupul și sângele, sub chipul văzut al pâinii și al vinului, ni se dă mâncare adevărată pentru întărirea trupului și a sufletului, arma cea nebiruită de lume și moarte. Și noi, noi fraților, cu ce-i răspundem? Cu nevrednicie.

„Cu nevrednicie — caută să strigăm și noi cei puțin cari ne mai cuminecăm, să strigăm cu marele Vasile — „cu nevrednicie mă împărtășesc cu prea curat trupul Tău, și scump sângele Tău, și vinovat sunt și osindă mie mănânc și beau, nesocotind trupul și sângele lui Cristos.“

Da fraților iubiți, cu nevrednicie pentru că la sf. mărturisire nu suntem cu frică, cu credință, nu cu dragoste. Toți creștinii ținem această Taină prea mărită ca ceva neînsemnat și fără de nici un rost, nu se mai cuminește cu lumea de acum, trebuie lăsată afară, să poate și fără de mărturisire cumineca omul. Dar cum tu lume ne-trebnică poți astfel cugeta? Nici o mărturisire curată ce nu te costă omule nici un preț, nici atât nu vrei să depui garanță pentru comoara sfântă? Tu care încă plecat stând sub epitrahilul preotului, din fățărnicie mai mult ingenunchind, nu grăești adevărul, cu gura făgăduind îndreptare cu inima însă gândind a-ți răsbuna asupra deaproapelei; tu care dacă duhovni-

cul te dojenește rămâni mut și nu mai voești a te mărturisi, tu care în loc a te ușura de sarcina păcatelor celor grele, tu cu anumit le ascunzi, le retaci fiindu-ți rușine că le-ai făcut. Acum îți este rușine a-le și grăi, atunci însă când le-ai făcut unde ți-a fost rușinea? Vai ce nesocotit ai lucrat omule! Ai vrea să intri la cină dar n'ai lăpăda haina cea veche; fără vestmânt curat intrarea e însă oprită. Ai venit la baia mărturisirii? Spală-te cu adevărat, fă-te curat, desleagăți încălțămintele păcatelor tale că locul acesta și nutremântul ce-l aștepți e sfânt și curat. Arată căință adevărată cu hotărîre tare d'a nu mai păcătui. Cu deaproapele tău ce ai fost îndujmănit te impacă cu adevărat, vă iubiți ca frații ne mai ținând minte răul.

Să nu fie împăcarea noastră creștinilor, să nu te impacii frate creștine cu deaproapele tău cum făcură de demult bărbații Grecilor Aristide și Temistocle, cari lăsară toată dujmănia la hotarele țerii și reîntorcându-se cu lucrul îndeplinit în folosul trimișilor săi, reluară la marginea țerii earăș dujmănia de moarte, pe carea o lăsară cu puțin mai nainte. De aceasta să vă păziți creștinilor, să nu reluați dujmănia, invidia ura și pizma, lăcomia minciuna și jurământul strâmb și altele, după ce ați primit sf. cuminecătură, să nu le reluați, dela pragul s. biserici, cari aci ne-am dat a le lăsa ca să ne fie la îndemână, nu, pentru că astfel lucrând cu nevrednicie ne cuminecăm.

* * *

Și acum Iisuse Împărate, Tu preamărite Stăpân de casă, Tu care de veacuri întinse faci cină mărită, ospet cerere lumii creștine și chiami pe toți fără osebite în toată Dumineca și sərbătoarea a se împărtăși cu Tine, mă rog milostivirii Tale Doamne, dăruiește mie și poporului meu picături de lacrimi, cari curățesc spurcăciunea inimilor noastre, tămăduind ranele sufletului, invrednicește-ne Stăpâne pe toți cu vrednicie să ne apropiem, ca primind focul să nu ardem ca ceara și să ne aprindem ca earba, ci trupul și sângele Tău cel scump să ardă materia păcatului, mistuind spinii chinurilor, noi cari ne închinăm dzeirii Tale. Amin!

Arad, 21/4 Novembre 1901.

Ioan Nicorescu,
preot, gr. or. rom.

Alegerile de preot și învățator.

În zilele trecute am raportat unei foi politice cazul, că în o biserică asistând la o alegere de preot, mulțimea alegătorilor era în stare anormală, și semăna unei cete de alegători dietali după aldămaș.

O seamă de cărturari însă m'a dăscălit pentru această cutezanță, pe motivul că nu e consult a da publicității atari casuri, că nu fac nici un serviciu nimănuia.

Eu însă susțin și pe mai de parte în coloanele acestei foi oficioase că atari casuri regretabile e bine să nu

mai obvină în biserica noastră, și fără a le ventila prin foi, a le sbiciu, ba chiar a le și pedepsi acestea, nu se pot curma.

Nu împoartă persoanele sau comunele, fără cazul în sine este o pată pe neamul, biserica și autonomia noastră.

La alegerea ori-cărui alt funcționar afară de biserică și școală suntem dedați a vedea corupțiuni de toate spețiile și amăsurat stării sociale a alegătorului sau candidatului și noi pururea am combătut și vom combate aceste proceduri electorale ori unde s'ar ivi ele, intru cât suntem dascăli și păstori ai poporului.

De după însași vocațiunea noastră suntem datori a pune stavilă acestor sisteme de alegeri inaugurate mai ales afară de biserică și ici-colo și în biserica noastră.

Am mai zis că noi clasa inteligentă suntem în multe cazuri și locuri cauza, că s'au încuibat și sălășluit neînțelegerile în sinul poporului nostru, cari apoi ne fac să stagnăm pe lângă toate jertfele cu cari susținem biserica și școala noastră.

În popularitatea câștigată cu bani și băuturi nu este și nici că poate să aibă cineva bucurie și mângăere, cu atât mai vârtos un preot sau învățător care nu se alege pe un anumit period, ba mai e chemat îndată-ce a părăsit școala să fie model de conduită și să propage însuși moralitatea.

În neajunsurile cu cari se luptă azi poporul nostru e cu neputință ca din al său să jertfească pentru băuturi și să recivireze voturi pe această cale neonestă pentru un cutare pedagog sau cleric candidat la dascălie sau la vr'o parohie, adevărul e dar că s'au făcut nainte pregătiri, și știa pozitiv că alegătorii din chestiune în totdeauna, au venit trezi la sf. Biserica și chiar în ziua când inima și sufletul lor trebuia să fie curat, de toată întinăciunea, și înarmați cu îndoită trezvie, se prezintă în stare anormală pentru alegerea păstorului sufletesc.

Sunt de credință că Ven. Consistor în toate cazurile unde va constata atari anomalii va ști să-și facă datoria moralisând după merit pe tirgoveții din biserică.

Pentru viitor nu e dar tocmai de prisos ca atari chestiuni să se mai ventileze și prin ziarele noastre.

Traian Terebenț.

preot.

Despre sfânta Liturgie și recerințele ei.

(Continuare și sine.)

Către avuturile templului se numără încă crucea, luminarea și tămâierea. Luminile însemnează: lumina cunoștinței de D-zeu; ear' tămâierea onoarea și respectul, ce-i datorim.

Intre vestmintele sfinților servitori se numără: Epitrachilul însemnând funea cu care a fost legat Mântuitorul când s'a tras la mântuitoarea patimă; Brâul însemnează autoritatea sau puterea cu care Mântuitorul împărățind s'a încins; felonul înseamnă haina, cu care ostașii batjocorind pe Mântuitorul, l'au îmbrăcat; Sacoș propriu numai arhierilor înseamnă cămașa, pentru care ostașii nevoind a o rupe, au aruncat sorți; Omoforul propriu earăși numai arhierilor inchipuește oia cea rătăcită, pe care aflându-o păstorul, a luat-o pe umeri; apoi epigonationul arhieresc, pe care-l poartă cu invoirea arhierilor și alți preoți, însemnează sabia Duhului; engolpiul sau însinariul este o iconiță a Domnu-

lui sau a fecioarei Mariei, pe care arhierul o pune, atârnată de un lanț, pe după gât și peste omofor spre a arăta că el este pururea purtător de Cristos și pururea devotat vergurei Maria; Mitra arhierescă înseamnă coroana cea de spini, cu care spre batjocoră s'a încoronat Mântuitorul Cristos; Mantaua arhierescă cu cele patru table, cari inchipuesc cele două table ale legii și cele două testamentele ale sfintei Scripturi. Cârja arhierescă este simbolul autorității episcopești. Sticnariul, care se și dă tuturor sfinților servitori, încă chiar și treptelor inferioare, inchipuește joljul, cu care s'a înfășurat trupul Mântuitorului, când s'a pus în mormânt, reprezintă încă și curăția vieții preoțești; Orariul propriu numai diaconilor și ipodiamonilor, înseamnă gătirea servitorului la împlinirea voiei lui D-zeu; mănecările, pe cari le întrebuințează toți sfinții servitori ne aduc aminte de legăturile, cu cari au fost legate mâinile Mântuitorului.

Cărți rituale avem: Liturgierul și cartea Evangeliiilor, apoi Euchologiul. Acestea pentru preoți. La servirea sfintei liturgii euchologiul nu se folosește. Celelalte cărți rituale ca Orogionul, Octoicul, Mineiul, Triodul, Penticostariul și Psaltirea cad în folosul cetitorilor și a cântăreților.

Până aci am vorbit despre servitorii sfintei liturgii și în genere a sfintei biserici creștine, despre instituirea și felurimea liturgiei, despre timpul servirii acestei ierurgii precum și despre cerințele canonice la săvârșirea ei; urmează acum să vorbim despre pregătirile canonice la liturgie din partea preotului servitor și a poporului.

Fiind liturgia memoria complectă a vieții Mântuitorului și reprezentând această sublimă ierurgie toată taina întrupării lui Iisus Cristos dela naștere până la înălțarea sa, săvârșindu-se sub decursul ei sfânta eucharistie sau taina trupului și a sângelui lui Cristos, se înțelege de sine că preotul servitor trebuie a se pregăti la săvârșirea ei într'un mod particular și cu cea mai mare evlavie. Preotul servitor este dar' dator a se păzi de toate acele fapte, cari l'ar împiedeca dela sfânta împărtășire, ear' dacă s'ar simți îngreunat de ceva păcate, el e îndatorat a se mărturisii. Aceasta trebuie să o facă cu atât mai ales, căci el la fie-care serviciu liturgic are stricta datorință a se cumineca. Se cade deci să fie împăcat cu toți, în preseara liturgiei să servească pe nemâncate. (Can. 48 Cartag) Preotul e dator mai departe a deștepta în sine viul dor a se împreuna cu trupul și sângele lui Cristos. Spre acest scop și mai ales pentru a trezi în sine dispozițiunea evlavioasă se recere a săvârși înainte de liturgie unele rugăciuni, cari anume sunt destinate pentru acea ocaziune. Aceste rugăciuni sunt: Vecernia, Pavecernița cu rugăciunile și molitvele spre somn apoi Mează-noapciunea, Utrenia și rînduiala împărtășirii. Toate aceste rugăciuni aprind în inima fiecărui preot dragostea cea mare pentru Răscumpărătorul lumii. Se cade dar' că preotul nici odată să nu-

și uite de aceasta datorință a sa, căci în cazul acela liturgia săvârșită de el și-ar perde tot efectul.

Preotul trebuie să aibă în vedere la săvârșirea liturgiei, cum-că D-zeu încunjurat de cetele ingeroști e de față la acel sfânt serviciu, că Duhul Sfânt e cel ce preface pâinea și vinul în trupul și sângele lui Cristos. Aceasta trebuie să-l facă pe el umilit și evlavios bine știind el, cum-că servind cu nevrednicie sa face vinovat muncii de veci, căci cel ce mănâncă trupul și bea sângele Domnului cu nevrednicie judecata lui-și mănâncă și bea (I. Cor. 11, 27, 29). În tot timpul liturgiei patimile și moartea Mântuitorului să fie ca o icoană vie în mintea lui, ear' învățăturile sublime ale Mântuitorului să deștepte în el credință dragoste și nădejde, cu un cuvânt inima lui să se încălzească de harul cel divin.

Preotul liturgisitor trebuie să știe cum-că el este mijlocitorul între om și D-zeu, el aduce rugăciuni și jertfe pentru păstoriții săi și tot dela ținuta lui evlavioasă atârna și conduita poporenilor săi. Se cuvine deci ca fie-care cuvânt să-l pronunțe respicat și cu o vie reprezentare a ființei de față a lui D-zeu. La timpul sfintei împărțări să păzească ca nici cea mai mică părticică din preasfântul trup să nu se peardă, și totodată să nu conceadă a se apropia persoane nevrednice de sfintele taine. Sfântul Ioan Gură de aur vorbind despre curățenia ce trebuie să o aibă preotul liturgisitor zice: „Când preotul vrea pe duhul sfânt a-l chema și vrea înfricoșata taină a săvârși și când de stăpânul cel de obște al tuturor adese-ori cu mâinile se va atinge, atunci spune-mi câtă curățenie și câtă bună cucernicie se cade dela dânsul a se cere; socotește cu ce mâni se cuvine la aceasta a se întrebuița, cu ce limbă va vărsa cuvintele acelea, cine ar fi așa curat și sfânt, ca atâta mare Duh în sufletul său să primească. Atuncea ingerii stau pe lângă preot și toată ceata cerească strigă și împrejurul Altarului se umple locul întru cinstea celui ce zace acolo“ (Ioan Gură de aur cuv. VI. d. preoție).

Cu aceleași sânteminte de evlavie trebuie să însufletească preotul și pe păstoriții săi. El trebuie să-i învețe pe aceia ca să se apropie de sfintele taine cu credință, cu dragoste și deplină nădejde, curățindu se mai întâi de tot păcatul prin sf. măturisire! În timpul liturgiei să fie și ei cu mare băgare de seamă, ascultând cu luare aminte toate D-zeeștile cuvinte. Aceasta să o facă, având în vedere, cum-că mai mare plăcere fac lui D-zeu, cei ce tăcând ascultă cuvântul. „Au doară mai mult voește Domnul arderi de tot și jertfe, decât a ascultă de cuvântul Domnului? Eată ascultarea mai bună e decât jertfa“ zice pro-rocul Samuil.

Moise Popovici,
preot.

D I V E R S E.

† Ștefan Antonescu. Vineri după amezai a încetat din Vieată, în Siria, venerabilul bătrân Ș t e f a n

A n t o n e s c u președinte de sedrie orfanală în pensiune, membru în Consistor, membru fondator al Asociațiunii Naționale aradane pentru cultura poporului român, o figură distinsă, un fiu demn și vrednic al bisericii și neamului nostru. Răposatul a ajuns frumoasa vârstă de 74 de ani, marcându-și drumul vieții prin fapte bune și merite ce eternă recunoștință îi garantează din partea poporului nostru.

Asupra vieții bogate în fapte a acestui ales barbat al neamului nostru, vom da amănunte în numărul viitor al ziarului nostru.

Nou profesor. Venerabilul Consistor condus de îngrijirea pentru instrucțiunea practică la Seminarul diocesan a numit de profesor ritual pe zeosul preot din Jabar Ioan Nicorescu atât de binecunoscut onoratului public prin predicile publicate în această foaie. Gratulăm din inimă harnicului nostru colaborator.

Hirotonire. Romul Popoviciu a fost hirotonit întru preot pentru parochia Selăgeni la 13/26 a. l. c.

* **Mulțumită publică.** Poporeanul nostru Petru O. Dîmbe a dăruit pe seama sfintei biserici 2 prapori frumoși unul negru și altul vînăt în preț de 41 coroane. Sfințirea lor s'a efectuit în Dumineca din 11/24 Noemvrie a. c. — Poporeni nostri Ioan Bota, Ioan Călugăr și Maria Pap, văduva lui Ioan Chivari, împreună au dăruit pe seama sfintei biserici un rînd de odăjdii negre în preț de 66 cor., solvind câte unul 22 cor. — Sfințirea s'a făcut în 18 Noemvrie (1 Dec.) Primească numiții dăruitori mulțumirile comitetului parochial, ear' bunul D-zeu să le răsplătească înșutit și înmiit jertfa adusă la altarul Dlui. Ch.-Apateu 18 Noemvrie (1 Dec.) 1901. În numele comitetului parochial: M i h a i l D r i m b a, par. gr.-ort. rom.

* **Un diamant albastru.** Decurînd un neguțator de petri scumpe din America a reușit a-și procura un diamant albastru. În urma aceasta o mare emoțiune a cuprins societatea avută din New-York. Diamantul a fost plătit cu 1,250,000 franci și a fost transportat cu estra-ordinare precauțiuni. Fericitul său posesor a fost întimpinat la debarcader de unul din confrății săi, care i-a oferit 1,750.000 de franci pentru acest faimos diamant albastru. Dar' nu i-l'a dat. Milionarii orașului rivalizează în a-și procura aceasta peatră scumpă. Se zice, că Vanderbilt vrea să o cumpere pentru soția sa, dar' nu o va pute dobândi mai ieftin, decât cu două milioane și jumătate. Neguțatorul, care a ajuns în proprietatea diamantului, are de altfel dificultăți cu vama, care nu cere pentru peatră mai puțin de 125.000 de franci.

Convocare.

Conformându-ne dispozițiunilor § 23 al statuteilor, convocăm pe toți membri despărțământului și pe toți binevoitorii și spriginitorii învățământului, la prima conferință din anul administrativ curent, care se va ține în opidul Halmagiu, Mercuri în 5/18 Dec. a. c.

P R O G R A M A :

- 1) La 8 ore dimineața participarea la chemarea Duhului sfânt.
- 2) Esmiterea unei deputațiuni ca să invite la conferință pe noul protopop Ioan Groza.
- 3) Cuvânt de deschidere presidial, bineventarea noului protopop și a oaspeților.
- 4) Constatarea membrilor și înscrierea de membri noi.
- 5) Prelegere practică cu școlarii din limba română ținută de învățătorul Onea Joldea.
- 6) Reflexiuni asupra prelegerii.
- 7) Luarea dispozițiilor asupra proximei adunări generale învățătorești ținândă în Halmagiu.
- 8) Pertractarea rescriptului primit dela comitetului central.
- 9) Luarea dispozițiilor asupra inasării taxelor restante.
- 10) Propuneri și interpelări.
- 11) Defigerea locului pentru proxima conferință.
- 12) Incheierea.

Halmagiu, la 26 Nov. n. 1901.

Mihail Vidu,
președinte.

Petru Magier,
notar.

A V I S !

La rugarea proprie a domnului Cornel Lazar, pe motivul că este prea ocupat cu agendele la contabilitatea diecesană, Venerabilul Consistor dispensându-l dela afacerile de administrator al tipografiei diecesane a numit la acest loc pe domnul Ioan Nicorescu, preotul din Jabar. Deci toate comanda pentru această tipografie sunt a se adresa d-lui Ioan Nicorescu administrator, (strada Révay Nr. 10) și tot la adresa lui sunt a se trimite și banii pe seama tipografiei atât pentru comanda viitoare cât și pentru cele din trecut.

Arad, la 5 Decembrie 1901.

Vasilie Goldiș,
secr. cons.

A v i s.

„Calendarul“ diecesei Aradului pe anul 1902 a apărut de sub tipar, s'a pus în vânzare și s'a început expedarea. Ca întotdeauna, astfel și acum, Calendarul nostru diecesan e compus cu mare îngrijire și conține material bogat, variat și foarte folositor pentru cărturarilor noștri dela sate. Condeie distinse, amintim numele lui Ioan Slavici, și-au dat de astădată întâlnire în acest calendar. Avisăm despre aceste publicul cetitor, pentru-ca să grăbească cu comanda pentru ca-

alendar, ca astfel expedarea să se poată face fără întârziere. Comanda se fac la adresa „Administrația Tipografiei diecesane“ în Arad. Prețul Calendarului e 60 fil.

C o n c u r s e.

Se publică concurs pentru îndeplinirea definitivă a vacantei parohiei de a III-a clasă din comuna Șuncușiu tractul Peștesului (comitatul Bihor) cu termen de alegere 30 de zile dela prima publicare conform ordinațiunii Ven. Consistor gr.-or din Oradea-Mare dtto 5/18 Noembrie a. c.

Emolumentele sunt: 1) Dela 200 n-re de case câte una vică cucuruz sfărmat a 2 cor. 400 cor.; 2) Dela 200 n-re de case a 80 fil.; în bani gata 160 cor.; 3) Stolele uzuale după calculul mediu alor cinci ani din urmă 200 cor.; 4) Una grădină 8 cor.; 5) grădina casei parohiale 8 cor.; 6) Congrua din vistieria statului la cei fără de 8 clase 257 cor., eventual 457 coroane la olaltă 1033 cor.

Cei-ce doresc a ocupa aceasta parohie sunt poftiți a-și trimite recursurile lor subscrisului în Lugașul-superior până la termenul sus amintit ajustate cu toate documentele prescise în regulamentul pentru parohii, și a se prezenta în biserica de acolo în vre-o Duminecă ori sârbătoare pentru a-și arăta dexteritatea în cele preoțești. Comitetul parochial.

În conțelegere cu mine: TEODOR FILIP, protopresbiter.

□ -

În urma Ven. Consistor orădan din 8/21 Iulie Nr. 1269/1901 pentru următoarele parohii din protopopiatul Beiușului cari de mai mulți ani se administrează prin alți preoți din vecinătate încât însă această piedecă prin faptul că prin congruă pentru toate parohiile cari au reclamat întregirea este stabilită dotațiunea fiecărei parohii s'au delăturat, se escrie concurs din oficiu, ca pentru parohii de cl. a III-a și adevă :

1) Pentru parohia Ceșoara, cu venit din pământul parochial 200 cor.; din zile de lucru 50 cor.; din stole 30 cor.; de tot 280 cor. și din întregirea dela stat 520 cor.; termen de alegere 26 Decembrie a. c.

Cabești, pământul parochial 240 cor., birul 104 cor.; zilele de lucru 33 cor.; stole 80 cor.; din întregirea dela stat 343 cor.; casă bună, și cea de lipsă; alegerea se va ține în 26 Decembrie a. c.

3) Crăncești din pământul parochial 40 cor.; bir 63 cor.; zile de lucru 28 cor.; stole 62 cor.; întregirea dela stat 675 cor.; alegerea va fi în 28 Decembrie a. c.

4) Dobrești, birul preoțesc 156 cor.; din stole 91 cor.; din întregirea 553 cor.; cvartir în arendă; termen de alegere pe 28 Dec. a. c.

5) Topa infer. din pământul parochial, bir, zile de lucru și stole 125 cor.; întregirea pentru preot fără 8 cl. 675 cor. Alegerea va fi în 28 Dec. a. c.

6) Dusești, din pământul parochial, bir, zile de lucru, stole venit de 364 cor.; întregire dela stat 436 cor., cvartir bun și supra edificate. Alegerea va fi în 29 Dec. a. c.

7) Iancești, venitul din pământ parochial, bir, stole, 414 cor., și întregirea 486 cor., cvartir și celelalte supra edificii; alegerea se va ține în 29 Decembrie.

8) Hidis, din pământ parochial, bir, zile de lucru, stole, în venit de 410 cor.; casă bună cu grădină și din întregirea dela stat 390 cor.; alegerea va fi în 30 Decembrie a. c.

9) Luncasprie, din pământ parochial, bir, zile de lucru, și stole 333 cor., 60 fil., întregirea 466 cor. 40 fil.; cvartir arendat. Alegerea se va ține în 30 Decembrie a. c.

10) **Drăgoșeni**, din pământul parochial, bir, și stole, 91 cor.; întregirea 709 cor.; cvartir arendat. Alegerea va fi în **31 Dec. a. c.**

11) **Remetea**, din pământul parochial, bir, stole, venit de 180 cor.; cvartir bun, și din întregirea dela stat 620 cor.; ear' pentru preot cu 8 cl. 1420 cor.; alegerea va fi în **31 Dec. a. c.**

12) **Copăceni**, din pământul parochial, zile de clacă, stole în venit de 228 cor. și întregirea dela stat 572 cor., cvartir arendat; alegerea va fi la **1 Ianuarie 1902.**

Doritorii de a ajunge la vre-o parochie din acestea au a-și subșterne recursele la adresa respectivelor comitete parochiale subscrisului protopresbiter cu una sau două zile mai înainte de ziua defiptă pentru alegere și până în ziua alegerii a se presenta în vre-o Duminecă sau sârbătoare la biserica din respectiva comună, pentru a-și arăta desteritatea în cele bisericesti.

Robogani, 18 Nov. (1 Dec.)

Comitetele parochiale.

In conțelegere cu mine: **ELIA MOGA**, protopresbiter.

—□—

Se publică concurs pentru vacanta parochie din comuna **Cornițel**, tractul Peștesului (comitatul Bihor) decretată de a III-a clasă, conform ordinațiunei Ven. Consistor gr.-or. oradan din **2/15 Noemvrie a. c.**, cu termen de alegere de **30 de zile** dela prima publicare.

Emolumentele sunt: 1) Casa parochială cu 3 chilii, culină și grădină 40 cor.; 2) folosirea tărîmului $\frac{1}{4}$ jugăr 14 cor.; 3) $9\frac{1}{2}$ jugere catastrale pământ parochial parte arător parte fânaț și pășune 100 cor.; 4) birul preoțesc dela 60 n-re de case câte una vică cucuruz sfărîmat a 2 coroane 120 cor.; 5) Stolele usuate 60 cor.; 6) pășunarea alor 10 vite în pășunea comună 20 cor.; 7) din fundațiunea Venter pentru pomenire 8 cor.; 8) lemne de foc din pădurea comună liber și va pute aduce câte 'i-va trebui; 9) Congrua ca ajutor din vistieria statului la cei fără de 8 clase 441 cor., eventual 641 cor. și 84 fil., la oialtă 803 cor. 84 fil.

Doritorii de a ocupa această parochie sunt avisați a-și trimitte recursele provăzute cu documentele necesare subscrisului în Lugașul sup. p. u. Élesd până la termenul sus amintit și a se presenta în vre-o Duminecă ori sârbătoare în S-ta biserică de acolo spre a-și arăta desteritatea în cele ce se țin de preot

Comitetul parochial.

In conțelegere cu mine; **TEODOR FILIP**, protopresbiter.

—□—

Pe baza rezoluțiunei Ven. Consistor din Oradea-mare cu datul 15/27 Noemvrie a. c. Nr. 2007/B pentru îndeplinirea parochiei vacante de a III-a clasă **Cheșa**, se publică nou concurs cu termen de alegere în **23 Decemvrie v. a. c.**

Emolumentele împreunate cu acest post de paroch sunt: a) 8 jug. catastrale 658 □ pământ arător; b) compețința de pășunat pentru vite; c) birul dela 280 case, câte una măsură (vică) cucuruz; d) stolele usuate; e) de locuință se va îngrijî comuna bisericască.

Reflectanții sunt poștiti ca suplicele lor adresate comitetului parochial din **Cheșa** până în preziaua alegerii să le trimită la subscrisul în **Giriș (F. Győrös)** p. u. Tenke, având până la alegere în cutare Duminecă ori sârbătoare a se presenta la sf. biserică de acolo spre a cânta, ori celebra și predica.

F.-Giriș, la 4/17 Noemvrie 1901.

Comitetul parochial.

In conțelegere cu mine: **PETRU SERBU**, m. p. protopop.

—□—

In conformitate cu înaltul deciz consistorial dtto **24 Octomvrie 1901 Nr. 7431/901**, pentru îndeplinirea parochiei vacante, de cl. III din comuna **Ohaba-sârbească**, protopresbiteratul Lipovei se publică concurs cu termen de **30 de zile** dela prima publicare în foaia „Bis. și Școala.”

Emolumentele împreunate cu această parochie sunt: 1) Una sesiune parochială constătătoare din 32 jugere pământ parte arător parte fânaț; 2) Casa parochială cu 2 chilii, apartinențele ei și grădină; 3) Birul usuat dela 170 N-ri de casă, câte una măsură de cucuruz în boabe; 4) Stolele usuate la funcțiunile religioase; 5) Întregirea dela stat, după cvalificațiunea alegândului paroch. Sarcinile (dările) publice are a le suporta preotul.

Recurenții sunt avisați ca recursele lor instruite cu documentele de cvalificațiune și adresate comitetului parochial din **Ohaba-sârbească**, până la termenul sus indicat să le subștearnă subscrisului protopresbiter în **Lipova (Lippa)**, precum și pe lângă observarea dispozițiunilor §-lui 18 din Regulamentul pentru parochii, a se presenta în vre-o Duminecă, ori sârbătoare în S-ta biserică din **Ohaba-sârbească**, pentru a-și arăta desteritatea în cele rituale.

Ohaba-sârbească, 11/24 Noemvrie a. c.

Comitetul parochial.

In conțelegere cu mine: **VOICU HAMSEA**, protopresbiter.

—□—

Pentru îndeplinirea următoarelor parochii vacante de clasa a III-a din protopresbiteratul **Tinca** comitatul Bihor pe lângă următoarele dotațiuni:

I. Berechiu, 1) cvartir liber cu 2 chilii și o cancelarie, culina rece și o cămară, grajd cu două încăperi, cuptoriște, colnă mare cu o groapă de cartofi și un loc lângă casa parochială; 2) Una sesiune de pământ arător; 3) Stolele îndatinat și statorite de comitetul parochial; 4) Patru jugere imas în cel comun; 5) Întregirea statorită de înaltul guvern pentru preoții fără 8 clase în suma de 24 cor. 68 fil., respective 224 cor. 68 fil. Terminul de alegere **12/25 Decemvrie a. c.**

II. Forosig, folosirea pământului, birului și stolelor parochiale și întregirea statorită de înaltul guvern pentru preoții fără 8 clase în suma de 529 cor. 70 fil., respective 729 cor. 70 fil. Terminul de alegere **13/26 Dec. a. c.**

III. Hodiș, folosirea casei, pământului, birului și stolelor parochiale și întregirea statorită de înaltul guvern pentru preoții fără 8 cl., în suma de 459 cor. 52 fil., respective 659 cor. 52 fil. Terminul de alegere pe **13/26 Dec. a. c.**

IV. Tinca, folosirea casei, pământului, birului și stolelor parochiale și întregirea statorită de înaltul guvern pentru preoții fără 8 cl. în suma de 321 cor. 16 fil., respective 521 cor. 16 fil. Terminul de alegere **14/27 Dec. a. c.**

V. Valea-Mare, folosirea pământului, birului și stolelor parochiale și întregirea statorită de înaltul guveren pentru preoții fără 8 cl. în suma de 574 cor., respective 774 cor. Terminul de alegere pe **14/27 Decemvrie a. c.**

Se observă că dările publice le vor solvi respectivii preoți aleși.

Recurenții la vre-una din aceste parochii, recursele lor ajustate cu Testimoniu clerical și de cvalificațiune, le vor adresa comitetului parochial respectiv, și le vor subșterne cel mult până în ziua de 11/24 Dec. a. c. subscrisului în **Méhkerék u. p. Kőtegyán**, și se vor presenta în vre-o Duminecă ori sârbătoare în biserica din respectiva comună spre a-și arăta desteritatea în cele rituale.

Micherechiu, 5/18 Nov. 1901.

Nicolae Rocsin,
protopop.